



## METHODS OF USING PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN CREATIVE THINKING (IN THE XAMPLE OF PRIVATE UNIVERSITIES)

JOLDASOVA GOZZAL AYBEKOVNA

NUKUS INNOVATION INSTITUTE ASSISTANT TEACHER

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10972574>

### ARTICLE INFO

Received: 06<sup>th</sup> April 2024

Accepted: 14<sup>th</sup> April 2024

Online: 15<sup>th</sup> April 2024

### KEYWORDS

Creative tasks, projects, development of creative thinking, creativity, innovation, private universities, mentoring, creative ability, analytical skills, teamwork.

### ABSTRACT

Currently, creative thinking is becoming an increasingly important skill in education, as society faces rapid changes and new challenges that require innovative approaches. Private universities play an important role in developing creative thinking for students, offering them innovative techniques and pedagogical technologies. The purpose of this article is to consider ways of using pedagogical technologies for the development of creative thinking in the case of private universities. Various methods and approaches actively used in private universities to encourage creative activity of students are considered. It also reveals the advantages of using pedagogical technologies for the development of creative thinking and their impact on the educational process.

## KREATIV FIKRLASHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH USULLARI (XUSUSIY UNIVERSITETLAR MISOLIDA)

JOLDASOVA GOZZAL AYBEKOVNA

NUKUS INNOVATSION INSTITUTI ASSISTENT O'QITUVCHISI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10972574>

### ARTICLE INFO

Received: 06<sup>th</sup> April 2024

Accepted: 14<sup>th</sup> April 2024

Online: 15<sup>th</sup> April 2024

### KEYWORDS

Kreativ vazifalar, loyihalar, kreativ fikrlashni rivojlantirish, ijodkorlik, innovatsiya, xususiy universitetlar, mentorlik, kreativ qobiliyat, tahliliy ko'nikmalar, jamoaviy ish.

### ABSTRACT

Hozirgi vaqtda kreativ fikrlash ta'limda tobora muhim mahoratga aylanib bormoqda, chunki jamiyat tezkor o'zgarishlarga va innovatsion yondashuvlarni talab qiladigan yangi qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Xususiy universitetlar talabalar uchun kreativ fikrlashni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi, ularga innovatsion texnika va pedagogik texnologiyalarni taklif etadi. Ushbu maqolaning maqsadi xususiy universitetlar misolida kreativ fikrlashni rivojlantirish uchun pedagogik texnologiyalardan foydalanish usullarini ko'rib chiqishdir. Talabalarning kreativ faolligini rag'batlantirish uchun xususiy universitetlarda faol qo'llaniladigan turli usul va



*yondashuvlar ko'rib chiqiladi. Shuningdek, u kreativ fikrlashni rivojlantirish uchun pedagogik texnologiyalardan foydalanishning afzalliklarini va ularning ta'lim jarayoniga ta'sirini ochib beradi.*

Xususiy universitetlarda loyiha usullarini tashkil etish talabalar o'rtasida kreativ fikrlashni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Loyiha usullari talabalarga nafaqat nazariy bilimlarini amalda qo'llash, balki ularning ijodkorligi, tadqiqot yondashuvi va innovatsion yechimlarni topish qobiliyatini rag'batlantirish uchun noyob imkoniyat yaratadi. Loyiha usullarini tashkil etishning birinchi muhim nuqtasi talabalarga tanlangan mavzuni erkin o'rganishga imkon beradigan interaktiv topshiriqlarni yaratishdir. Masalan, talabalar multimediya taqdimotlari, videofilmlar yoki veb-saytlar yaratishi mumkin, bu ularning kreativ tafakkurini va o'z g'oyalarini turli formatlarda ifoda etish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi [5]. Fanlararo loyihalarni tashkil etish talabalarning kreativ tafakkurini rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Turli sohalaridagi bilim va ko'nikmalarni birlashtirish ularning muammolarni hal qilish yondashuvini boyitadi, nostandart fikrlashni rag'batlantiradi va innovatsion echimlarni topishga yordam beradi. Masalan, innovatsion mahsulotni yaratish loyihasi turli mutaxassisliklar talabalarining ishtirokini o'z ichiga olishi mumkin, bu esa muammolarni hal qilishda turli g'oyalar va yondashuvlarni yaratishga yordam beradi. Hamkorlar bilan haqiqiy loyihalar xususiy universitetlarda talabalarning kreativ tafakkurini rivojlantirishning yana bir samarali usuli hisoblanadi. Kompaniyalar yoki tashkilotlar bilan hamkorlik talabalarga o'z bilimlarini amalda qo'llash, kuchli va zaif tomonlarini baholash va real muammolarni hal qilish orqali kreativ fikrlashni rivojlantirish imkonini beradi. Va nihoyat, fikr-mulohazalar va loyihalarni baholash talabalarning kreativ tafakkurini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Konstruktiv fikr-mulohazalar va o'zaro baholash ularni takomillashtirishga, yangi strategiya va yondashuvlarni ishlab chiqishga, o'z-o'zini baholash va analitik fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Umuman olganda, xususiy universitetlarda loyiha usullaridan foydalanish talabalarning kreativ tafakkurini rivojlantirishning muhim va samarali usuli hisoblanadi. Bu nafaqat ularning kreativ qobiliyatlarini faollashtirishga yordam beradi, balki zamonaviy dunyoda ishlashga tayyorlaydi, bu erda qutidan tashqarida fikrlash, innovatsion yechimlarni topish va bilimlarni amalda qo'llash qobiliyati muhimdir.

Xususiy universitetlarda onlayn kurslar va platformalardan foydalanish: talabalarning kreativ tafakkurini rivojlantirishning samarali usuli hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalar ta'lim muhitini doimiy ravishda o'zgartirmoqda va xususiy universitetlar o'quv jarayoniga onlayn kurslar va platformalarni faol ravishda kiritmoqda. Bu talabalar uchun kreativ fikrlashni rivojlantirish imkoniyatlarini o'z ichiga olgan ulkan afzalliklarni keltirib chiqaradi [1]. Birinchi asosiy jihat-interaktiv onlayn kurslarga kirish. Xususiy universitetlar talabalarga interaktiv darslar, video materiallar, testlar va topshiriqlarga sho'ng'ish orqali o'zlari uchun qulay bo'lgan har qanday vaqtda va tezlikda o'qish imkoniyatini beradi. Bu mustaqil fikrlashni rag'batlantiradi va olingan bilimlarni amalda qo'llashga imkon beradi, bu esa kreativ



qobiliyatlarni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydi. Ikkinchi muhim jihat-bu jamoaviy ijod uchun onlayn platformalar. Talabalar loyihalar ustida hamkorlik qilish, g'oyalarni muhokama qilish yoki multimedia taqdimotlarini yaratish uchun maxsus onlayn platformalardan foydalanishlari mumkin. Bu kommunikativ va kreativ ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi, shuningdek, masofaviy formatda hamkorlikni o'rgatadi – zamonaviy ta'limning muhim jihati. Uchinchi jihat-o'quv o'yinlari va simulyatsiyalardan foydalanish. Onlayn o'quv o'yinlari va simulyatsiyalar talabalarga bilim va ko'nikmalarni o'ynoqi tarzda qo'llash imkonini beradi, bu esa ijodkorlik, tahliliy fikrlash va innovatsion qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu yondashuv o'quvchilarga materialni yanada samarali o'zlashtirishga va uni amalda qo'llashga yordam beradi. Va nihoyat, turli sohalaridagi mutaxassislar bilan vebinarlar va onlayn seminarlar talabalarining kreativ tafakkurini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Xususi universitetlar talabalarga kreativ tashabbuslar uchun yangi bilim, istiqbol va ilhom berish uchun bunday tadbirlarni tashkil qilishi mumkin. Shunday qilib, xususi universitetlarda onlayn kurslar va platformalardan foydalanish talabalar o'rtasida kreativ fikrlashni rivojlantirishning samarali usuli hisoblanadi. Ushbu pedagogik texnologiyalar mustaqil fikrlashni rag'batlantiradi, muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi, ijodkorlik va innovatsiyalarga hissa qo'shadi, shuningdek o'quv jarayonini yangi imkoniyatlar bilan boyitadi. Ta'limda onlayn kurslar va platformalardan foydalanish nafaqat zamon bilan hamnafas qadam, balki zamonaviy dunyoning qiyinchiliklarini muvaffaqiyatli engishga qodir moslashuvchan, kreativ fikrlaydigan shaxslarni shakllantirishning muhim vositasidir [3].

Mahorat darslari va seminarlar xususi universitetlarda talabalarining kreativ tafakkurini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi, ularga dolzarb mavzularga sho'ng'ish, tajriba va g'oyalar almashish, shuningdek olingan bilimlarni amalda qo'llash imkoniyatini beradi. Samarali mahorat darslari va seminarlarni tashkil etish bir necha muhim qadamlar orqali amalga oshirilishi mumkin. Birinchidan, talabalarining kreativ fikrlashini rag'batlantiradigan va ularning kasbiy o'sishiga mos keladigan mavzularni tanlash muhimdir. Mavzular qiziqish uyg'otishi, innovatsion yondashuvlarni qo'zg'atishi va ishtirokchilarning ijodkorligini rivojlantirishga yordam berishi kerak. Mutaxassislar va amaliyotchilarni ma'ruzachi va master-klasslar boshlovchisi sifatida taklif qilish muvaffaqiyatli tadbirning yana bir muhim tarkibiy qismidir. Mutaxassislar o'zlarining tajribalari, bilimlari va tushunchalari bilan o'rtoqlashishlari mumkin, bu esa o'quv jarayonini boyitadi va talabalarga o'z sohalarida ilg'or tajribalardan foydalanish imkoniyatini beradi. Muhokamalar, munozaralar, guruh topshiriqlari va amaliy mashqlar kabi interaktiv master-klass formatlari talabalarining faol ishtiroki va almashinuviga yordam beradi. Bu nafaqat kreativ fikrlashni rivojlantirishga, balki muloqot qobiliyatlarini, jamoaviy ishlash va muammolarni hal qilish qobiliyatini yaxshilashga yordam beradi. Master-klasslar va seminarlarda bilimlarni amaliy qo'llash o'quv materiallarini o'zlashtirishda muhim rol o'ynaydi. Ishlarni hal qilish, rolli o'yinlar va muayyan texnika va texnikalar bo'yicha mahorat darslarini o'tkazish talabalarga bilimlarni amalda o'zlashtirishga yordam beradi, bu esa ularning tushunchalarini chuqurlashtirishga va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi. Va nihoyat, master-klasslar va seminarlar o'tkazilgandan so'ng fikr-mulohazalar va mulohazalar tadbir samaradorligini baholash, kuchli va zaif tomonlarini aniqlash va kelajakdagi tadbirlarni tashkil qilishni yaxshilash imkonini



beradi. Talabalarga o'z fikrlari va g'oyalarini ifoda etish imkoniyatini berish tanqidiy fikrlash va o'z-o'zini aks ettirishni rivojlantirishga yordam beradi. Shunday qilib, xususi universitetlarda mahorat darslari va seminarlarni tashkil etish talabalarning kreativ tafakkurini rivojlantirishning samarali usuli hisoblanadi. Tegishli mavzularni tanlash, mutaxassislarni taklif qilish, interaktiv formatlar, bilimlarni amaliy qo'llash va fikr-mulohazalar talabalarga zamonaviy muammolarga muvaffaqiyatli moslashish va muammolarni hal qilishda innovatsion yondashuvlarni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan ijodkorlik, mustaqillik va tahliliy qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi [2].

Shunday qilib, xususi universitetlarning ta'lim amaliyotida kreativ vazifalar va loyihalardan foydalanish talabalarning zamonaviy muammolarga muvaffaqiyatli moslashishi uchun zarur bo'lgan muhim ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu yondashuv nafaqat talabalarning kreativ tafakkurini rivojlantirishga yordam beradi, balki ularni muammolarni hal qilishda kreativ va innovatsion yondashuvga tayyorlaydi, bu ham shaxsiy, ham kasbiy rivojlanishning muhim omili hisoblanadi.

**Xulosa.** Xulosa qilib aytishimiz mumkinki, kreativ topshiriqlar va loyihalardan foydalanish xususi universitetlarda talabalarning kreativ tafakkurini rivojlantirish uchun muhim va samarali vositadir. Ushbu yondashuv ijodkorlikni rag'batlantirish, tahliliy va muammoli ko'nikmalarni rivojlantirish, jamoada ishlashni o'rganish va murakkab muammolarni hal qilish imkonini beradi. Bundan tashqari, kreativ topshiriqlar va loyihalar ustida ishlash talabalarning o'zini o'zi anglashiga yordam beradi, ularga o'z bilimlarini amalda qo'llashga yordam beradi va innovatsion qobiliyat va nostandart echimlarni izlash muhim bo'lgan zamonaviy dunyoda ishlashga tayyorlaydi. Shunday qilib, kreativ topshiriqlar va loyihalarni xususi universitetlarning o'quv jarayoniga integratsiyalashuvi malakali mutaxassislarni muvaffaqiyatli o'qitish va tayyorlashning asosiy elementidir.

## References:

1. Amabile, T. M. (1996). Creativity in context: Update to the social psychology of creativity. Boulder, CO: Westview Press.
2. Csikszentmihalyi, M. (1996). Creativity: Flow and the psychology of discovery and invention. New York: Harper Perennial.
3. Robinson, K., & Aronica, L. (2009). The element: How finding your passion changes everything. New York: Viking.
4. Root-Bernstein, R., & Root-Bernstein, M. (2013). Sparks of genius: The thirteen thinking tools of the world's most creative people. Boston: Houghton Mifflin Company.
5. Sawyer, R. K. (2012). Explaining creativity: The science of human innovation. New York: Oxford University Press.